

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrimit.

N^o 64.

Sâmbătă, 21 Martie (2 Aprilie).

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Aprilie 1887 st. v., se va începe un nou abonament pe triloniul Aprilie, Maiu și Iunie, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șese „ 6 „	„ șese „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe coupon numărul fășiei sub care au primitu diarul.

Domni car se voru abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămurită și a areta și posta ultimă.

Brașov, 20 Martie 1887.

Din incidentulă visitei regelui Carolu alu României la curtea din Viena, unde s'a opritu la întorcerea sa din Berlinu împreună cu regina Elisabeta, diarele din Viena și din Pesta publică lungi articuli forte măgulitori pentru suveranii români.

Ceea ce se scrie la asemeni ocașii nu se pôte cumpeni cu cumpena de aur. Multe potu fi adevărate și sincere, multe însă voru trebui să se pună în contul curtoasiei. Avurăm des-tute ocașii de a ceti altădată în aceleași foi despre România și suveranii ei și articuli, cari nu numai că nu erau măgulitori, dăr erau chiar ofensători. Dispozițiunea se schimbă cu împrejurările.

Astădi domnesce unu curentu amicabilu pentru regatul romănu vecin, amu putu dice amicabilu mai multu față cu Regele și cu guvernul său, decâtu față cu țera și cu poporul romănu. Acestu curentu este pornitu dela Berlinu, de unde vine și Regele Carolu, și ori și cum, în împrejurările actuale la Berlinu este compasul după care se îndreptă ađi politica esteri-ora a celor din Viena,

Primirea cordială, ce i s'a făcutu Regelui Carolu la Berlinu și acum în urmă la Viena este interpretată în deosebi de foile unguresci din Pesta ca o dovadă, că România s'a alăturat definitivu, ca și Italia, la alianța puterilor centrale europene.

România merge cu monarchia noastră — dice „Pesti Naplo” — și acesta ne servește spre liniștire, mai alesu în ceea ce privesce Ardelulu, care va fi scutitu din această parte; și cei o sută de mii de combatanți ai României îi vomu ave ca ante-gardă în lupta noastră contra panslavismului...

Cătu pentru numărul oștirea române credem, că este prea josu taxat de foia ungurescă cu o sută de mii de combatanți pe picioru de răboiu, dăr vedut'amu cu toți cătu au putut să facă și numai patru-șeci de mii de soldați români la Grivița și la Plevna. Prin urmare în această privință putem să fim liniștiți; e vorba numai dă voru putu să fiă liniștiți și mulțamiți și Români de dincolo cu asigurările de prietenia ale celor din Pesta, ce li-se dau mereu de unu timpu încôce pe hărți.

Multu mai practică este părerea, ce-o desvôltă „Wiener Tagblatt” din incidentulă visitei Regelui Carolu la curtea împărătescă din Viena. Acestă foia nu se încurcă în mari combinațiuni pentru combaterea panslavismului și salvarea maghiarismului cutropitoru, ci găsește, că tocmai acum se oferă monarchiei noastre precum și Ro-

mâniei ocașii de a dovedi, că în adevăr se sântu apropiate una de alta.

E vorba de încheierea convențiunei comerciale și diarul vienesu găsește, că visita Regelui Carolu va fi contribuitu a ușura succesul negocierilor ce s'au începutu tocmai acum între delegații guvernurilor austro-ungare și ai guvernului romănu.

Și în această cestiune Ungurii aru putu să premergă c'unu bunu exemplu și să documenteze în faptu, că dorescu să trăiască în bună amicitia și înțelegere cu statul romănu, mai alesu după ce este în generalu cunoscutu, că numai refuzul categoric alu guvernului ungurescu de-a admite pretensiunile capitale ce le face România în privința vitelor și a cerealelor, a împiedecat până acum stabilirea unei înțelegeri asupra raporturilor economice diutre ambele state.

Incheierea convențiunei comerciale va ușura negreșitu relațiunile dintre ambele guverne dela Viena și Bucuresci. Dăr ore fi-va destul cu atâta? Fi-va de ajunsu ca monarchia noastră să facă României unele concesiuni pe teremul economicu spre a-și asigura pentru durată simpatia acestei țeri și a poporațiunei sale?

Bine că cele o sută de mii de combatanți ai României voru scuti Ardealulu din acea parte și voru contribui a liniști pe Unguri, dăr cine va scuti România, cine va liniști poporațiunea romăna din regatul independentu din partea maghiarismului cutropitoru? Se înșelă Ungurii dela „Pesti Naplo” și dela celelalte foi, dăcă credu, că pe Români din România nu-i altereză de locu prigonirile, la cari este espusu elementul romănu din statul ungaru. Ore fi credu ei pe politicii români din Bucuresci așa de simpli, ca să nu prevădă că dăcă ar succede maghiarismului violentu a cutropi limba și naționalitatea fraților lor de dincoce, ar căpeta Ungurii poftă să pretindă într'o bună diminiță dela guvernul romănu, ca să corăspundă cu guvernul din Pesta în limba maghiară? In dieta din Pesta se află între acte deja o petițiune a unui comitat, care cere folosirea limbei maghiare în comunicațiunea diplomatică.

Dăr pôte că Ungurii sciu mai multe decâtu noi, mai alergă d-lu Tisza pe la Viena și mai află câte unu secretu. Cu tôte aceste îndrăsnim să le spunem, că împrejurările sântu diferite, astădi tragă mai multu în cumpenă unele, mănă altele. Probabilu că astădi se mai pôte cărpi lucrul c'unu tractat economicu, dăr decisivă va fi și va rămân în relațiunile monarchiei și în deosebi în ale Ungariei cu România cestiunea modului de tractare a elementului romănescu din Transilvania și părțile ungurene.

Ungurii sântu mari adoratori ai politicii bismarckiane. Ei bine, Bismarck dice: scutu pentru scutu, liniștire pentru liniștire. Cu același dreptu, cu care Ungurii așteptă ca să fiă scutiți din partea României, potu aștepta și Români de dincolo de Carpați să fiă scutiți limba și naționalitatea lor din partea Ungariei. *Suum cuique!*

Negociările pentru încheierea convențiunei comerciale.

„Până în 30 Martie — scrie „N. fr. Presse” — nu s'au începutu negocierile oficiale pentru încheierea tractatului comercialu între delegații austro-ungari și români. In 29 Martie însă se intruniră în biroulu șefului de secțiune Szogyenyi la o convorbire confidențială d-lu Szogyenyi, referentul comercialu în ministeriul de esterne br. Glanz și trei delegați ai României. Obiectul convorbirei a fostu contra-proiectul la convenția veterinară pe care l'au prezentat delegații români după soscirea loru ministeriului de esterne. In cursul convorbirei delegații români au declarat, că se vedu necesitați de a se ruga, ca guvernul romănu să le întregescă pe cale telegrafică

instrucțiunile, și în urma acesta convorbirea nu s'a continuat în 30 Martie.”

„Purparleurile între reprezentanții oficiului de esterne austro ungaru și ai guvernului romănu se voru continua încă la finea săptămănei de față. Nu-i adevărată scirea adusă de foile din Pesta, că s'a ținut o conferință comercială, care a durat mai multe ore și care ar fi luat în desbatere propozițiunile guvernului romănu. Până acum reprezentanții guvernului austriacu și ungurescu în afacerea convențiunei comerciale nu au luat parte la convorbirile cu delegații români.”

Din parlamentul austriacu.

In ședința dela 28 Martie n. a camerei seniorilor din Viena, contele Leo Thun a ținut următorul discursu, care a făcutu senzați:

Leo Thun: Inainte cu câteva zile am fostu constrins să iau cuvântul cu privire la viitôrea regulare a valutei. Atunci am refusat a intra în cestiunea numelui „monarchia austro-ungară,” fiind că aceste trei cuvinte n'au venit înaintu în proiect. Ađi stă lucrul altfel, deorece se întrebunțeză în proiect această espresiu. De aceea mă vedu nevoit să aduc în cameră considerațiunile ce de multu timpu imi apasă greu inima... Genesa acelor trei cuvinte e de toți cunoscută. In 15 Noemvre 1868, ministrul de esterne de atunci (Beust) a publicat în „Wiener Zeitung” unu pre înaltu autografu cătră densus după care titlul Maiestății Sale se schimbă astfel, ca amintirea regatului Ungariei să nu mai rămână în ordinea de până acum, ci să se pună la urmă, și alu doilea, s'a exprimat în elu, ca de aci înainte în actele solemnele ale statului, mai alesu în comunicațiunea diplomatică să nu se mai întrebunțeze espresiu „impărăția Austriei,” ci espresiu „monarchia austro-ungară” seu alta asemenea.

Eu din parte'mi sunt de părere, că această procedere este necorectă, dăcă ne punem pe teremul constituțional, care interdice espresu a trage în tractări numele suveranului... Acelu autografu n'a fostu unu act legalu... In această publicațiune dela 15 Noemvre 1868 se desființeză titlul „impărăția Austriei,” se scôte din totalitatea complexului țerilor Maiestății Sale regatul Ungaria. Ministrul, care a pricinuit acea publicațiune a fostu de părere că prin aceea s'ar consolida pozițiunea de putere europeană a imperiului. Despre acesta nu voi să vorbesc. Dăr care au fostu efectele practice ale dispozițiunilor? In Ungaria s'au întăritu nisuințele acelor separatiști unguri, cari trecu și peste ceea ce se acordă prin cea mai nouă legislațiune... Și nu se pôte contesta, că acelor separatiști cari încă tot nu se mulțamesc cu dispozițiunile „așa numitului pactu,” ci nisuescu simplu într'acolo, să restabilească necondiționata independență a statului ungaru celu puțin în forma uniunei personale numai, le-a fostu forte dorită ștergerea numelui impărăției austriace, așa că amintita publicațiune li-a oferit plăcută posibilitate de a introduce în Ungaria o terminologia, care incetul cu incetul face să dispară în intrăga poporațiune ideă și consciința impărăției austriace. Ei au exploatat această ideă atât de multu, încatu au făcutu și invențiunea d'a trece numele „Austria” asupra regatelor și țerilor reprezentate în Reichsrath (parlamentul imperiului).. Trecerea numelui Austria asupra regatelor și țerilor reprezentate în Reichsrath este, fără indoială, incompatibilă cu dispozițiunile noastre constituționale actuale. Eu o socotesc cu totul ca necorectă; e necorectă și din punctu de vedere logicu, fiindu-că numele Austria după dreptu și până în timpurile cele mai noue nicodată nu s'a înțelesu altfel decâtu ca desemnare a „impărăției Austriei”. In Ungaria Majestatea Sa pre grațiosul nostru împăratu, mulțamit Domnului, prin calitățile sale mari e salutatu totdeuna cu entusiasm, dăr nicodată ca „impăratu alu Austriei”, ci totdeuna numai ca rege alu Ungariei. La noi nu se n-templă această. In Ungaria toți servitorii Maiestății Sale în guvernul ungaru se desemneză ca „regesci-unguresci”; la noi nu e așa. Dăcă acum în urma acesta amu vrea să renunțăm la numele impărăției Austriei, să despoimă pe funcționarii de numele „impărătescu”,

atunci amu sta inaintea unei imposibilități. Ungurii i-au substituit numele de „funcționari regesci“.

Dualismului bursc și pătimaș, aceluia care lucră în umbră personală, e cu neputință să le trecă prin minte a da servitorilor de stat din regatele și țările reprezentate în Reichsrath numele de „regesci“; căci nu se poate cugeta ca acestu complexu de țări să se numească regat, „regatul Austriei.“ Esprasiunea „impărătescu-regescu“ încă totu e mai unitară, este o esprasiune ce arată existența impărăției Austriei și intrată înțărăse și în poporațiune consciința și credința acestei existențe. Simpla intercalare a cuvintelului „și“ schimbă întregu caracterul; „Impărătescu și regescu“ nu mai este o esprasiune a unirei, ci o esprasiune a separării. Eu sunt de părere, că decă ar ajunge lucrul acolo, de a se introduce și în țările noastre o terminologia, care înlătură recunoscerea și accentuarea existenței impărăției Austriei, s'ar s'gudui încetu cu încetulu și în aceste țări consciința și credința în existența impărăției Austriei...

Inainte cu de ce anu amu vedutu în cestiunea regu lărei valutei, cum s'a scos deasupra atunei cestiunea insemnelor. Nu e nici o indoială, că înlăturarea insemnelor de pe note e unu regresu în reprezentarea simbolului monarhiei totale austriace... Aceste cestiuni sunt atatu de grele, atatu de incurcate, încatu timpul d'a se puté pune capetu îngrijitoru și contradicitoru, în care ne mișcăm, atără de Maiestatea Sa... Momentele ce le-am citatu se cuprind în vederile, că ne aflăm într'unu forte tristu provisoriu, într'unu provisoriu de celu mai îngrijitoru felu. Sunt de părere că e o afacere a noastră, ca în cursulu acestui provisoriu, prin purtarea noastră nu numai în acestă cameră, ci în totu ce facem și vorbim în și afară de ea, să avem inaintea ochiloru acestu provisoriu și în cursulu lui să facem ce putem, spre a evita pericolele ce le-am semnalatu.

Părerea mea este așadără următoarea: 1) prin aceste considerațiuni să protestăm că, decă în împrejurările date ne vine înainte chiar și în acte legislative esprasiunea de „monarhia austro-ungară“, în nisele împrejurări în care n'avem puterea d'a schimba lucrul, să nu se credă că permițendu séu și numai tolerandú acestă esprasiune o și aprobăm, séu că suntem prin acestă împedecă de a avé vederi corecte asupra acestei relațiuni; 2) să avem mai multu îndatorirea, de a lucra în contra pericolelor, ce le-am semnalatu, prin aceea, că menținem în terminologia generală, care nu e atinsă în nici unu modu de acea publicațiune, numirea întregi monarhii ca impărăția Austriei; 3) ca în timpul îngrijitorului provisoriu semnalatu, pentru a căruia sanare temeinică nu suntem în stare a exercita o influință în acestă adunare, să nisum și a susține câtu se pôte în poporațiune, consciința despre existența mai departe a impărăției Austriei. Asta'i datoria noastră patriotică. Noi, cari la orice ocaziune aducem cu cele mai adânci sentimente și cu convingere omagii Maiestății Sale pré înaltului nostru suveranu, noi cari dedicăm aceste omagii tocmai impărătului Austriei: noi, credem, o vom face acestă și pe viitoru în consciința că, precum am dîsu și înainte cu de ce anu, nu s'ar puté susține pentru durată idea de impărătu fără impărăția. Speru că aceste observațiuni voru contribui pôte să fiă cumpenite mai departe și pôte să voru duce acolo, ca să ajungă la validitate practică. Speru că am și isbitutu a espune ceea ce am vrutu să dîcu astfel, încatu să nu vatem nici o parte și să nu pregătescă perplexitățile guvernului și reprezentanților lui. Nu dorescu nimic mai multu, decatu ca ceea ce am dîsu să rămână într'atatu; nu dorescu, și mi se pare că nu e necesaru, ca prin aceea să fi datu privilegiu la o dis-

cusione mai întinsă, care decă ar începe ne-aru depărta dela ordinea țilei a ședinței de ađi. (Bravo! Bravo! în drepta).

Din camera României.

În ședința dela 18 (30) Martie a camerei deputaților din Bucuresci, venind în desbatere bugetulu de cheltueli alu ministerului de esterne,

D. M. Kogălniceanu se plânge că guvernulu nu se ocupă de navigarea Prutului, care e de mare interesu pentru țără. D-sa arată că Austria are interesu politicu să puie piedeci lucrărilor de navigațiă, și de aceea s'a făcutu nimic de 26 de anu de când s'a propusu ca Prutul să fiă navigabilu. Austria, nu numai că s'a opusu la ridicarea sumei de cheltuitu pentru a face Prutul navigabilu, der chiar că a făcutu dificultăți pentru o sumă de nimic, cu care trebuie să contribuiască la aceste lucrări. Credem că a venit vremea ca d. ministru de esterne să puie mai multă energiă în acestă cestiune, deorece Rusia e de acord cu noi.

D. Ferichide, ministrulu de esterne, răspunde că nu cunosce cestiunea în fond, decatu scie că ministerulu lucrărilor publice se ocupă cu aceste lucrări.

D. M. Kogălniceanu spune, că n'are nici unu interesu să laude pe Rusia, der că are totu dreptulu să critice pe Austria, care ne pune totu piedici în dezvoltarea noastră economică. Roga der pre domnulu ministru de esterne să lupte ca aceste piedeci să dispară, și cere să se mărească suma destinată pentru lucrările de navigare a Prutului.

D. Ferichide, ministrulu de esterne, declară că ori de câte ori sunt în joc interesele țerei, d-sa se găsece alături cu acela, care le apără.

Sporirea armatei române.

Cetim în „Unirea“:

În bugetulu ministrului de războiu pentru anul viitoru se prevădu următoarele adause:

La geniu, 4 companii de săpători, spre a completa cu câte 4 companii, 4 din batalioanele celor două regimente de geniu, cari au astăzi numai câte trei companii.

La infanterie, pentru fiecare batalion de vânători și pentru fiecare regimentu de linie se mai prevede câte o companie, care să formeze, în casu de mobilizare, depositulu acestor unități, pentru care legea organică prevede unu batalionu.

Se cere unu sporu de 6 batalioane la dorobanți, — din care unu batalionu în Dobrogea, — spre a forma unu regimentu cu celu actualu, și 5 batalioane pentru a forma alu 3-lea batalionu la regimentele ale căroru efective întrecu 3500 omeni.

La călărăși, se mai prevădu 8 escadrone, — din care 2 pentru Dobrogea unde se simte trebuință, — și 6 pentru regimentele de călărăși, unde efectivele permitu a se completa unitățile tactice pe regimente.

La artilerie, se adaugă încă 8 baterii, spre a completa organizarea regimentelor actuale și cu același număr de baterii fiecare.

Se prevădu încă 2 companii de asediu, — neapăratu a fi organizate din vreme, — spre a le instrui și obicnu omenii cu materialulu destinat a ocupa punctele întărite.

S'a mai prevădu în acestu proiectu de bugetu suplimentaru 8 căpitanii pentru staturile majore ale comandamentelor; — personalulu actualu nefiind indusătoru a satisface la toate cerințele serviciului ce îi este impus.

SCRILE DILEI.

În anunțulu lor de prenumerațiune confrății noastre dela „Luminătorulu“ din Timișoră se plângu de neînțărărea ce o dovedesc cărțurarii români față cu *pressa română* în următorulu modu:

„Ne dore inima, când vedem — pre cum adesea ni se dă ocaziune a ne convinge — că în comune curat românescu mergu câte 4—6 diare neromâne, plățile din sudorea poporului, der șiar românescu nu e c'an palmă. E admirabilu, cum pôte suferi poporul nostru și inteligența sa locală una ca asta? În astfelu de comune nici poporul nici inteligența se nu scie absolutu nimic despre mișcările politice actuale, nu are absolutu nici o cunoscință despre lupta, literatura Românilor, trăesce în țera sa ca și când ar fi în țeri de totu străine și îndepărtate de densii. Și Românulu are totuși trebuință de dezvoltare spirituală! Ne înfiorăm de astfelu de intristătoare stare, er când vedem și esperiam că numărulu cărțurarior români s'a sporit și înmulțit în fiecare comună românescă, der ei totuși nu cetescu românesce, atunci mitea ne stă în locu, nu-i putem pricepe!“

—x—

Tânerulu medicinistu d-lu Alexandru Popu din Tohanulu-vechiu, după ce a depus cu succesu bunu esamenenele finale a fostu promovatu în 26 Martie a. c. la gradulu de doctoru în medicina universală. Ii adresăm felicitările noastre!

—x—

Inspectorulu reg. ung. de școle, d. Franciscu Koos, ne face cunoscutu, că în curându va apăre în stabilimentulu lui Carolu Posner și fiu în Budapesta *charta portativă a comitatelor Brașov și Făgărașu*. Lungimea acestei charte frumos colorate e de 58 cm., lățimea de 45 cm. Prețulu numai 30 cr. D. inspectoru a luat asupra și aici a desfăce acestă chartă în favorea grădinei de copii unghuresci, ce se va înființa în Blumena (suburbiu alu Brașovului) pentru care numitulu stabilimentu dăruesce 15 proente din prețulu vânzării. Decă, precum presupunem, acestă chartă va apăre cu numirile comunelor maghiarizate, cu tôte că cele două comitate din vorbă sunt locuite aproape exclusiv de Români și Sași, atunci păcatu de osteneță, căci Românii și Sașii nu le voru puté folosi, er Ungurii înșiși nu se voru puté orienta după ele.

—x—

Ministrulu Trefort a începutu a „pricopsi“ pe preoții nostri gr. or. cu droia. Astfelu a datu câte 50 fl. preoților: Ionu Lupea, Ionu Rusu, Antonu Chifa, Ionu Ioanta, Ionu Dumitrescu, Nic. Dorca, Ionu Feheticu, Gavr. Curea, Iacobu Gisa, Dion. Lula, Ionu Romanu, Lad. Dancu, Lad. Filipu, Dem. Pulca și Iacobu Chifa. — Dómne sfinte, ce deosebire între propoveditorii din trecut ai cuvântulu Tău și între cei de ađi!

—x—

Relativu la afacerea directorului școlei reale din Alba regală, Valkovsky, acusat de „nepatriotism“ de cătră mai mulți foști scolaru, se scrie că s'au luat la interogatoriu profesorii și că acum se voru interoga și acuatorii. Directorulu s'a dus în Pesta, unde de asemenea va fi luat la interogatoriu. Elu dice, că acusarea e o operă de răzbunare, fiindu că stă în relațiuni încordate cu ceilalți profesori. Cum că răzbunare trebuie să fiă se deduce de acolo, că elu e acusat că propune istoria în „sensu nepatriotic.“ — Va să dîcă, fiindu că directorulu nu falsifică istoria la H nfalvy et comp., e trasu în cercetare; și deputatul Madarasz mai și interpelază în cameră! Sărmană istoria în ce halu ai ajunsu!

—x—

FOILETONU.

Cum scriu Ungurii istoria?

(Urmare și fine.)

„Mulțimea locuitorilor de acestă națiune brută (rauhe) în Transilvania, crimele fără margini comise de ei, și nenumăratele lor pretensiuni, apoi iubirea lor pentru Moldova și Valachia mărginașe (unde nu lipsesc oarde, ce așteptă momentul de a prăda) deșteptă o îngrijire într'adeveru întemeiată, căci, decă nu se va stinge foculu acesta acum cu totul, la primăveră va irupe din spuza rămasă unu focu periculosu, care va pustii țera; loculu e bunu pentru așa ceva.“

800 de soldați au fostu de ajunsu ca să stingă acestu mare focu. Valachii predară armele. Valachii au fostu, cei cari au prinsu pe Horia și pe Cloșca și i-au predatu locot.-colonelu Kray (27 Dec.) Când umblau încope și încolo, ei domniau încă peste poporul lor și copii au adunatu de preintindenea banu de călătoria pentru ei, lositu a trebuit să nu rămână credinciosu principiiloru sale: capii revoluțiunii fură „omoriti pe rotă în Alba-Iulia, apoi tăiați în patru.“

N'a fostu greu a suprima răscolu, greu a fostu însă a restabili buna înțelegere între domnu și țeranu. Proce-

dura impărătului la începutulu mișcării n'a fostu îndreptățit nici din punctu de vedere politicu. Cufundatu în conscriere, elu voia să-și valideze puterea sa numai față cu Ungurii. Însă îndată ce s'a restabilitu liniștea, liberu de cugete rezervate, cari intristau inima lui, a cântatu și a aflatu unica cale, prin care se putea într'adeveru face pace. Elu a învinsu pe răscolu der n'a voit, ca Ungurii să-și răsbune. Elu a arătat puterea statului, care stă peste pasiunile naționale. O aplanare finală aștepta elu dela regularea urbarială și dela educațiunea mai bună a poporului valachu.

Răscolu valahă conține o învățătură mare pentru națiunea unghurescă. Ea a probat în coloru înspăimântătoare pericululu, ce amenință din partea unei națiuni, ce se bazează pe privilegii. Der și pentru impărătu n'a fostu învățătura înzadară. Elu a avut ocaziune a cunosce de aproape revoluțiunea socială. De acum înainte a voit s'o facă imposibilă prin instituțiuni umane, nu însă prin măsuru ușore, nebagate în sémă, cari pregătescu iruperea ei.

Suferințele Românilor, precum de descrie însuși istoricul unghuru, sunt fără esemplu în viața poporeloru. Vita din jugu era mai omenesce tractată, decatu cum era tractatu poporul român de proprietarii și autoritățile unghuresci.

Și cu tôte astea, istoricul unghuru nu găsece decatu cuvinte injurioase și insultătoare, nu găsece decatu batjocuri la adresa poporului nostru.

Lipsa de obiectivitate atatu de necesară pentru o scriere istorică, nedemnită stilului și cu deosebire răutăcioasă tendențiositate de a îngru pe nedreptu, der cu orice prețu pe multu cercatul și îndelungu răbdătorulu poporu român înaintea lunei civilizate străine, sunt trăsurile caracteristice ale acestui tractatu într'adeveru unghurescu. Orbitu de patimă istoricul unghuru, fără să vrea, a înfățișatu în același timp lunei civilizate străine unu înfiorătoru tablou alu barbarielor unghuresci.

În față tractatului d-lui Marczali, care cu întortoachiările și scâlcăriile de fapte ce le conține arată în tótă uriciunea modul de scriere alu istoriei la Unguri, suntem siguri, că omulu cu pătura, străimulu nepreocupatu, care a cetit acestu „giuvaer“ de productu istoricu nu pôte decatu să-și esprime compătımirea sa, er criticulu să se dea în latură și să se ferescă de țărițe!!

Tr.

Cursul la bursa de Valena din 30 Martie st. n. 1887

Bursa de Bucuresti.

Cursul pieței Braşov

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aur, Rentă de hârtie, Imprumutul căilor ferate etc.

Table with 3 columns: Item name, Cump. (buy), and vënd. (sell). Includes items like Renta română, Renta rom. amort., Impr. oraş Buc. etc.

Table with 3 columns: Item name, Cump., and Vënd. Includes items like Bancnote romănesci, Argint românesc, Napoleon-d'ori etc.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table with 2 columns: Duration and price. pe trei luni 3 fl., șese luni 6 fl., unu an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

Table with 2 columns: Duration and price. pe trei luni 10 franci, șese luni 20, unu an 40

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table with 2 columns: Repetition frequency and discount rate. 3-4 ori 10%, 5-8 ,, 15%, 9-11 ,, 20%, 12-15 ,, 30%, 16-20 ,, 40%, Dela 20 de repetiri în sus 50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se faciu învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabil de la 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each section contains a grid of train routes, times, and prices.

Nota: Orela de noapte sunt cele dintre liniile grise.